

Stefan Engström kompletterar Dan Brännström och Svante Forsberg:

En kundnära revision är nödvändig

Med artikeln »Stäng av datorn och börja revidera!« i Balans nr 10/2009 sätter Dan Brännström och Svante Forsberg ned en lika nödvändig som uppfriskande fot när det gäller revisorernas revisionsinsatser och dokumentation, skriver Stefan Engström.

JAG SITTER MED en pärm som innehåller ett flikregister med 31 flikar och anteckningar från revisionen av ett litet aktiebolag som år 2007 omsatte cirka 500 000 kronor, redovisade några tusen kronor i vinst och hade ett positivt eget kapital. Jag är den valde revisorn. För revision och dokumentation fick jag hjälp av en ambitiös revisorsassistent. Pärmen innehåller 114 sidors dokumentation och rör 11 stycken balansposter.

Vid revisionen har det använts ett på marknaden vanligt »revisionsprogram« som för mig egentligen bara är ett dåligt *dokumentationsprogram*. Pärmen innehåller många sidor där texten upptar max hälften av sidan. Ibland inte ens en tredjedel. Där finns mängder med fullständigt meningslösa frågor som besvarats med »U.a« (utan anmärkning). Till exempel »Är revisionsarbetet avslutat? Enligt revisionsplanen?«. »Revision i en datoriserad informationssystemmiljö«. Kanske har assistenten inte »tänkt till« med sitt »U.a« till svar? Men vad avses överhuvud taget med frågorna? Och att programmet bara godkänner sådana svar! Likadant sida efter sida, frågor vars innebörd är oklar och irrelevant i denna typ av företag med intetsägande svar för mig som påskrivande revisor.

PROGRAMMET HAR FASTSTÄLLT att 5 000 kronor är ett väsentligt belopp som utgör gränsvärde för vad man *ska* respektive *kan* underlåta att granska och som assistenten följt. Men vad är egentligen »väsentligt«? Det behöver ju inte vara beloppsrelaterat utan kan också vara karaktärsrelaterat. Bakom mindre differenser kan det dölja sig ett allvarligt fel som fallet var här. En liten differens på bankkontot avslöjade att bankkontot inte stämts av. Några ej bokförda transaktioner tog nästan ut varandra och kvar fanns en liten differens som understeg den angivna beloppsgränsen.

Programmet hade beräknat kassalikviditeten till cirka 120 procent och som kommenterats med ett »OK«. Men ingen kommentar fanns till att måttet minskat fyra år i sträck och nu var nere farligt nära den gräns som riskerade att undanta företaget i en upphandlingsprocess. Detta framgick inte av programmet. Inte ett ord om att bolaget varit underförsäkrat eller att en stor del av bolagets banktillgodohavanden varit placerat på ett räntelöst konto samtidigt som en checkräkningskredit tidvis utnyttjats.

Självfallet hade jag synpunkter på min assistent som lagt ned sex timmar på arbetet. Det går att svara annorlunda än »U.a.«! Men om svaret i stället varit »ja« eller »nej« kompletterat med förklaringar hade jag ändå inte känt någon trygghet, då frågorna inte är relevanta för den uppdragstyp det handlar om. Visst går det att göra anpassningar i programmen, men en revision ska inte ta hur lång tid som helst utan ska utgå från en ändamålsenlig planering som bidrar till att säkerställa att revisorn ägnar vederbörlig uppmärksamhet åt väsentliga granskningsområden samt att eventuella problem identifieras och att arbetet utförs snabbt och effektivt.

Balans nr 10/2009.

JAG TROR ATT många revisionsbyråer har en »övertro« på »revisionsprogrammets« förmåga att kvalitetssäkra revisionen. Det är som att en snyggt upprättad revisionspärm med mängder av kopior ger upplevelsen att revisionen genomförs på ett kvalitativt bra sätt »som håller vid nästa kvalitetskontroll«. Men oftast är det enklare, går fortare och är mer ändamålsenligt att ta fram en egen revisionsmall med vanliga arbetspapper och checklistor för den typ av klienter som revisionsbyrån har.

Som en av FAR:s kvalitetskontrollerande revisorer besökte jag en gång en mindre revisionsbyrå där man upprättade revisionsanteckningar med papper och blyertspenna. Man hade en egen checklista med frågor som man efterhand bockade av. Man följde upp företagen med att beräkna grundläggande nyckeltal. Den ansvarige revisorn sa generat att de ska beställa ett IT-baserat revisionsprogram. Underförstått, kvaliteten ökar när de sätter igång med att revidera med hjälp av revisionsprogrammet! Samtidigt kunde jag konstatera att revisionsanteckningarna höll en mycket god kvalitet trots frånvaron av IT-stöd.

NU NÄR REVISIONSPLIKTEN upphör måste en synsättsförändring ske vad gäller revisionsarbetet där målet inte är att ha snyggt upprättade revisionspärmar med meningslösa svar på meningslösa frågor utan att kunna basera sig på IT-baserade analysredskap, som utnyttjar informationen i de SIE-filer som redovisningsprogrammen genererar och där mängder av intressant information finns och som dagens »revisionsprogram« inte utnyttjar (se auktor revisor Hans Sjölungs utmärkta artiklar i Balans nr 2, 3 och 4/2003). Det måste vara rationellt, kostnadseffektivt och säkert men också vara kundnära genom att revisionsklienten får återkoppling och rådgivning utan att för den skull frågå de krav som ställs på en revisor. ■

Auktor revisor Stefan Engström är verksam vid Auditor Revisionsbyrå AB.

Debatten fortsätter på www.tidskriftenbalans.se:

Utmanande och bra artikel

Alla som jobbar med revision behöver få uppmuntran i att verkligen försöka förstå sig på det företag man granskar, och koncentrera sig på väsentligheter. Bra att ni på FAR SRS tar det initiativet med en lite utmanande artikel.

Magnus Hamberg

Dokumentationsnarkomani

Äntligen, äntligen om nu det gamla skräväsendet kan få ägna sig åt viktigare saker än att i en slags trygghetsnarkomani stå och kopiera och kopiera och systematisera i pärmar utan någon som helst kundnytta så kanske vi går en effektivare revision till mötes.

Börje Johansson